

Täysistunto

Maanantai 21.6.2021 klo 11.59—18.45

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta Hallituksen esitys HE 105/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, hallintovaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun, ja ministeri Kiuru esittelee. Olkaa hyvä.

Keskustelu

12.00 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus antoi perjantaina 18.6. eduskunnalle esityksen tartuntatautilain muuttamisesta. Muutokset on tarkoitettu olemaan voimassa pandemian johdosta väliaikaisesti tämän vuoden loppuun. Lakiin sisältyvä pykälä niin sanotusta toisesta testistä olisi kuitenkin voimassa vain lokakuun puoliväliin asti.

Tartuntatautilain muutoksilla pyritään ehkäisemään ulkomailta peräisin olevien tartuntojen leviäminen Suomeen. Suomeen saapuvilta yli 16-vuotiailta henkilöiltä edellytettäisiin luotettavaa todistusta kuuden kuukauden sisällä sairastetusta covid-19-taudista, saadusta hyväksyttävästä covid-19-rokotesarjasta tai ennen Suomeen saapumista tehdystä, negatiivisen tuloksen osoittavasta luotettavasta covid-19-testistä.

Arvoisa puhemies! Tätä tartuntatautilain rajaturvallisuutta koskevaa sääntelykokonaisuutta on valmisteltu eri muodoissa jo pitkään. Maaliskuussa tuli voimaan tartuntatautilain muutos, jolla selkeytettiin aluehallintovirastojen toimivaltaa pakollisissa terveystarkastuksissa. Tässä yhteydessä eduskunnan vastaukseen sisältyy lausuma, jossa eduskunta edellytti, että hallitus ryhtyy välittömiin toimiin luodakseen maahantulomenettelyn, joka estää yleisvaarallisen tartuntataudin leviämistä ja samalla huomioi jatkossa kasvavat liikennemäärät rajaliikenteessä.

Näin silloin toimittiin. Menettely luotiin, ja sen pohjalta tänään ollaan vielä tuota menettelyä tarkentamassa lainsäädäntöön sen kaikilta osin. Tämä on aivan oivallinen aika, sillä matkustajamäärät lisääntyvät, ja torstaina tehty, sisärajoja ja ulkorajoja koskeva uusi, maahantulon edellytyksistä säädettävä asetus sen myös mahdollistaa. Nyt tämä esitys saadaan siis eduskunnan käsittelyyn ja tällä muutoksella selkeytetään jälleen kerran vielä maahantulon prosesseja ja mahdollistetaan terveysturvallinen matkailu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä merkittävänä epidemiologisena uhkatekijänä on havaittu covid-19-virusmuunnokset. Virusmuunnokset ovat levinneet maailmalla hyvin laajalti, ja monissa maissa muuntuneet viruskannat ovat syrjäyttäneet aiemmat kannat. On tärkeää huolehtia, että näiden muuntuneiden virusten tulo Suomeen voidaan estää mahdollisimman tehokkaasti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on arvioinut, että Suomen yli 16-vuotias väestö saa ensimmäisen covid-19-rokotteen kesän 2021 aikana ja täyden rokotussarjan saaneiden osalta yli 70 prosentin rokote kattavuuden saavuttaminen kestää vuoden 2021 viimeiselle vuosineljännekselle saakka. Rokotuksilla voidaan nähdä olevan kolmenlaisia hyötyjä rajat yli leviävien covid-19-tartuntojen torjunnassa: Suomeen saapuvien rokotukset estävät tartuntojen leviämistä rajan yli estämällä tartuntoja ja vähentämällä tartuttavuutta. Suomeen saapuvien rokotukset vähentävät Suomeen saapuvien matkailijoiden sairaalahoidon tarvetta ja siten turvaavat terveydenhuollon kantokykyä. Kolmanneksi Suomen väestön lisääntyvä rokote kattavuus torjuu tartuntojen leviämistä ja suojaaa terveydenhuollon kantokykyä myös tilanteissa, joissa rajan yli saapuisikin yksittäisiä tartuntoja.

Kuitenkin siihen asti, kunnes riittävä rokote kattavuus on saavutettu, on tärkeää huolehtia väestön suojaamisesta rajan yli tulevilta viruksilta. Laissa vaatimus osallistua niin sanottuun kakkostestiin 3—5 vuorokauden kuluessa Suomeen saapumisesta on vielä tässä tilanteessa tärkeä terveysturvallisuustoimenpide, kunnes rokote kattavuus on riittävän korkea. Uskon, että tässä salissa monet toivoisivat, että tuo kakkostesti jo voitaisiin poistaa. Myöskin sosiaali- ja terveystieteiden ministerityöryhmässä selvitettiin, milloin se mahdollisuus olisi, ja vielä terveysviranomaiset niin STM:n kuin THL:nkin näkökulmasta ovat olleet vakuuttuneita, että tässä vaiheessa rokote kattavuuden mataluus ei vielä mahdollista tämän kakkostestin poistamista.

Arvoisa puhemies! Tartuntatautilakiin ehdotetaan siis lisättäväksi uusia, väliaikaisia säännöksiä. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomeen saapuvilta yli 16-vuotiailta henkilöiltä edellytettäisiin luotettavaa todistusta kuuden kuukauden sisällä sairastetusta covid-19-taudista, saadusta hyväksyttävästä covid-19-rokotesarjasta tai korkeintaan 72 tuntia ennen Suomeen saapumista tehdystä, negatiivisen tuloksen osoittavasta covid-testistä. Jos henkilöllä ei olisi esittää tällaista todistusta covid-19-taudista, hänen tulisi käydä testissä Suomeen saavuttuaan.

Velvoite käydä toisessa covid-testissä 3—5 vuorokauden kuluessa ei koskisi niitä, joilla olisi todistus saadusta rokotesarjasta tai sairastetusta taudista. Silloin heitä eivät nämä terveysturvallisuustoimet koskisi lainkaan. Laissa määritettäisiin myös eräitä poikkeusryhmiä, joilta näitä todistuksia ei vaadittaisi, ja siten terveysturvallisuustoimet eivät heitä koskisi. Tartuntatautilaissa säädettäisiin sakkorangaistus, jos henkilö ei osallistuisi edellä mainittuihin testeihin. Lisäksi tartuntatautilakiin lisättäisiin virka-apua täydentävää sääntelyä.

Ehdotetuilla muutoksilla pystytään tehokkaasti suojaamaan väestön terveyttä sekä turvaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon kantokykyä ehkäisemällä covid-19-tartuntojen leviämistä rajat ylittävässä liikenteessä sekä siirtämällä testaus- ja todistuspainetta lähtömaihin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

12.07 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tässä hallituksen lakiesityksessä esitetään, että Suomeen saapuvilta henkilöiltä edellytettäisiin luotettavaa todistusta kuuden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

kuukauden sisällä sairastetusta covid-19-taudista, saadusta hyväksyttävästä covid-19-rokotussarjasta tai ennen Suomeen saapumista tehdystä negatiivisen tuloksen osoittavasta luotettavasta covid-19-testistä. Jos Suomeen saapuvalla vuonna 2005 tai sitä ennen syntyneellä henkilöllä ei olisi esittää covid-19-testitodistusta, hänen tulisi käydä testissä Suomeen saavuttuaan ja toisessa covid-19-testissä 72—120 tunnin kuluessa Suomeen saapumisesta. Ja lisäksi heidän, joilla on todistus ennen Suomeen saapumista tehdystä negatiivisen tuloksen osoittavasta luotettavasta covid-19-testistä, tulisi käydä toisessa covid-19-testissä 72—120 tunnin kuluessa Suomeen saapumisesta. Lisäksi lakiin ehdotetaan muutosta, jolla säädettäisiin rangaistavaksi se, jos henkilö ei osallistuisi edellä tarkoitettuihin covid-19-testeihin.

Arvoisa puhemies! Kuten ministeri tuossa edellä kertoi, kysymys on terveysturvallisuudesta, ja mielestäni on erittäin tärkeää, että Suomessa huolehditaan myös jatkossa siitä, että virus ei pääse leviämään ja että varsinkin näiden virusmuunnosten, joista paljonkin jo tiedämme, saapumisen Suomeen saisimme torjuttua. Kysyn tässä ihan ensin ministeriltä, millä tavalla Suomessa nyt valmistaudutaan näihin muihin muuntoviruksiin, joita on tulossa, ja onko meillä sitten kylmien ilmojen saapuessa syksyllä ja talvella valmiudet tähän torjuntatyöhön.

Nostan esiin lausuntopalautteessa esiin nostettuja muutamia kysymyksiä.

Huolimatta siitä, että haluamme suojella suomalaisia viruksilta ja myös avata rajoja niin, että muun muassa matkailu elpyisi Suomessa, tulee meidän pystyä näistä molemmista asioista keskustelemaan. Tämä on erittäin vaikea asia, koska samalla meidän tulee suojella ja samalla tulee avata rajoja ja mahdollistaa se, että Suomi aukeaa ja yritykset pärjäävät ja matkailu tulee takaisin.

Täällä asiantuntijapalautteessa on sanottu, että Suomen matkustuslinjaukset voivat aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia Suomen matkailulliselle maakuvalle ja Suomen matkailuimagoon globaaleilla markkinoilla. Vaarana voi olla, että matkanjärjestäjät siirtävät tuotantonsa pysyvästi muihin kohteisiin.

Vuonna 2019 matkailualat työllistivät Suomessa lähes 120 000 henkilötyövuotta. Matkailu heijastuu moneen muuhun toimialaan, kuten vähittäiskauppaan, luoville aloille ja henkilöstöpalveluihin. Tästä esityksestä käytiin toukokuun viimeisellä viikolla lyhyt lausuntokierros, mutta lyhydestä huolimatta siihen saatiin valtavasti lausuntoja ja myös kriittisiä sellaisia. Täällä sanotaan muun muassa, että esitysluonnos ei vastaa riittävältä osin tarpeeseen vapauttaa rajat ylittävää matkustusta. Useissa lausunnoissa esitettiin rajoitustoimien kohdistamista vain riskimaista tuleviin matkustajiin ja tuotiin esiin myös se näkemys, että esitys johtaisi EU:n yleistä tasoa tiukempaan sääntelyyn. Täällä lausunnoissa myös katsottiin yleisesti, että jatkovalmistelussa rajoitusten haitalliset vaikutukset työllisyyteen ja talouteen tulisi huomioida. Rajaturvallisuustoimenpiteistä päätettäessä tulisi ottaa huomioon myös muut laajemmat yhteiskuntaan vaikuttavat tekijät kuin yksinomaan terveysturvallisuus, kuten ulkomaankauppa, huoltovarmuus sekä logistiikka ja matkailusektorin elinkeinotoiminta.

Eli näistä lausunnoista pystymme kaikki sen toteamaan, että kyllähän aihe on hankala käsitellä. Samalla suojelemme kansalaisia vakavalta virukselta, virusmuunnoksilta, joihin suhtaudumme vakavasti, mutta kuitenkin meidän tulee avata meidän rajoja ja mahdollistaa, että Suomi elpyy ja maailma elpyy.

Nostan esiin huolen henkilöstön riittävydestä. Täällä yhdessä lausunnossa on esitetty huoli henkilöstö- ja taloudellisten resurssien riittävydestä erityisesti matkustajamäärien

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

kasvaessa epidemiatilanteen helpottuessa. Esitys toisi paljon lisää tehtäviä kunnille ja kuntayhtymille sekä vaatisi huomattavaa lisäresursointia terveydenhuoltojärjestelmältä. Terveydenhuollon ammattitaitoista henkilöstöä ei ole riittävästi saatavilla, ja toteutuessaan tämä esitys johtaisi terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen. Henkilöstön siirtoja ei voida lisätä, ja osalla alueesta ei myöskään ostopalveluja yksityiseltä puolelta ole enää saatavilla. Eli tämä esitys koskettaa montaa sektoria.

Ja toivonkin, että kun täällä lähetekeskustelussa keskustelemme, niin nostamme esille monipuolisesti näitä erilaisia huolia, joita muun muassa toimijat, esimerkiksi vaikkapa ilmailuala, on nostanut esille, ja sitten mietimme, millä tavalla mahdollisesti voimme muuttaa lakiesitystä esimerkiksi valiokunnassa, sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, jossa itse toimin, että tartuntatilanne lähtömaissa huomioidaan eikä kansalliseen lainsäädäntöön säädetä yleiseurooppalaista tasoa tiukempia vaatimuksia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Holopainen Mari, olkaa hyvä.

12.12 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Valiokunnat ovat aloittaneet tämän esityksen käsittelyn, ja tosiaankin on tärkeää varmistaa, että maahantulo on sekä mahdollisimman sujuvaa että turvallista. Olisi tärkeää huomioida riittävästi myös se, kuinka rokotekattavuus kehittyy ja minkälaisia vaikutuksia sillä on tähän maahantulon malliin. Vaikuttaa siltä, että tässä voisi olla tarpeita tehdä tarkennuksia ja muutoksiakin. Siellä on myöskin huomioita, jotka liittyvät tähän terveysturvallisuuteen, ja näitä varmasti on tuotu jo esiin myös ministeriölle valmistelun yhteydessä, ja kun siitäkin lähtökohdasta arvioidaan tutkimukseen perustuen, mikä olisi se turvallinen ja toisaalta mahdollinen malli, niin silloin voimme varmasti luottaa siihen, että tosiaankin niitä muutostarpeita tästäkin näkökulmasta on.

Totta kai myös talouden näkökulmasta on tärkeää varmistaa, että malli on sellainen, ettei se aiheuta yhtään kohtuutonta kuormitusta, mutta totta kai samalla on huolehdittava siitä, että mitään merkittävää takapakkia ei epidemian etenemisessä ole. Mutta tosiaankin nyt ollaan vähän eri tilanteessa kuin silloin, kun meillä ei ollut riskiryhmiä rokotettu, ja nyt jo keski-ikäisetkin on rokotettu. Olemme siinä mielessä kyllä tilanteessa, joka varmaan vaatii nyt hieman arviointia tämän lakiesityksen osalta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Essayah, olkaa hyvä.

12.14 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta on tarpeellinen, ja varmastikin tätä lakiesitystä oltaisiin kaivattu jo aiemminkin, koska tässä tilanteessa on tietenkin tärkeää, että me pääsemme terveysturvallisesti avaamaan maamme rajoja ja että emme aiheuta sitten suhteetonta taakkaa esimerkiksi meidän elinkeinoelämälle, matkailulle ja monien ihmisten henkilökohtaisille suhteille. Tässä tautitilanteen parantuminen ja toisaalta rokotekattavuuden parantaminen mahdollistavat nyt tämän vähittäisen avaamisen, mutta on äärimmäisen tärkeää, että me erityisesti kiinnitämme huomiota tähän rajaturvallisuuteen, niin kuin täällä salissa useissa keskusteluissa jo ennen tätä on käyty läpi, koska nämä erilaiset variantit ovat lähtökohtaisesti tulleet ulkomailta ja niiden torjuminen on tässä tilanteessa erittäin tärkeää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

Varmasti, niin kuin edustaja Juvonen nosti esille, valiokunnassa on syytä vielä käydä näitä erilaisia, voisiko sanoa, haasteita, mitä tämä lakiesitys tuo esimerkiksi juuri testaus-henkilökuntaan ja sen riittävyyteen ja siihen, kuinka nopeasti pystytään milloinkin reagoimaan eri suunnista tuleviin matkustajamääriin. Nämä ovat varmasti sellaisia asioita, jotka valiokunnassa on syytä käydä vielä huolellisesti läpi.

Lähtökohtaisesti tämä lakiesitys on toki kannatettava, ja uskon, että tätä täällä salissa oltaisiin jo todellakin aikaisemminkin toivottu eteenpäin saatavaksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowiec.

12.16 Ben Zyskowiec kok: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Ensin hallitus ei saanut rajoja kiinni, ja nyt hallitus ei saa järkevällä tavalla rajoja auki. Tässä esityksessä on huomattavia haasteita, kuten edustaja Essayah sanoi, käytännön toteutuksen kannalta esimerkiksi Helsinki-Vantaan lentokentällä tai Helsingin satamassa. Toivon, että asianomainen valiokunta, sosiaali- ja terveysvaliokunta, kiinnittää näihin asioihin huomiota ja tarvittaessa tekee merkittäviäkin muutoksia tähän hallituksen esitykseen.

Yksi lausuntopalautteessakin esillä ollut vaihtoehto oli se, että liikenteenharjoittaja jos lähtömaassa olisi tarkastanut nämä todistukset ja niiden olemassaolon. Tähän ei hallituksen esityksessä ole kuitenkaan päädytty. Ministeri Kiuru, miksi ei ole päädytty? Ja tähän liittyen ehkä vähän teknisempi kysymys: miksi tätä asiaa ei ole tarkasteltu hallituksen esityksen perusteluissa, vaikka tiedämme kaikki, että tämäkin on ollut keskusteluissa esillä, ja niin kuin hallituksen esityksen perusteluista sivulta 47 käy ilmi, tämä asia on myös lausuntopalautteessa tullut esiin? Jos vastaus on suunnilleen se, että perustuslaillisista syistä ei voida liikenteenharjoittajalle antaa tällaisia oikeuksia — ja epäilen siis, että vastaus on suunnilleen tällainen — niin sitten kysyn, ministeri Kiuru: eikö ole outoa, että THL:n suosituksesta, ilmeisen vahvasta suosituksesta, esimerkiksi Finnair voi tällä hetkellä tarkastaa näiden todistusten olemassaolon ja estää henkilöiden saapumisen koneeseen ja käytännössä Suomeen, ellei näitä todistuksia ole, mutta me Suomen eduskunnassa emme voi tällaista lakia säätää? Totta kai ymmärrän tässä olevan julkisoikeudellisen ja yksityisoikeudellisen ulottuvuuden, mutta kysyn silti.

Kaiken kaikkiaan, arvoisa herra puhemies ja rouva ministeri, toivon, että yhteistyössä hallituksen kanssa tähän lakiesitykseen voitaisiin valiokuntakäsittelyssä, vaikka aikataulu on tosi tiukka, tehdä sellaisia muutoksia, jotka takaisivat sen, että tämä asia toimii myös käytännössä ja ettei se tarpeettomasti vaikeuta esimerkiksi matkailualan toimintaa Suomessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Laukkanen, olkaa hyvä.

12.19 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys selkeyttää nykytilaa. Se tuo ryhtiä rajoille ja antaa viranomaisille valtuudet puuttua väärinkäytöksiin. Tämä esitys on hyvä. Se olisi pitänyt tuoda eduskuntaan jo vuosi sitten. Tämä on auttamattomasti myöhässä. Silti on hyvä, että se tulee nyt, näin se vain on.

Arvoisa herra puhemies! Kun syksy koittaa, on Suomi pakko avata kohti normaalia toimintaa. Ei ole vaihtoehtoja enää sille, ei edes se, tuleeko tästä viruksesta uusia variaatioita vai ei, vaan meidän kansantaloutemme ei enää kestä sitä, että sitä velan varassa pyörite-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

tään. Tämä on se asiantila, jota tällä hetkellä koko Suomi pohtii, koko elinkeinoelämä poh-tii, riittääkö hallituksella rohkeus avata Suomi syksyllä ja sitten vain kantaa niitä seurauk-sia, ehkä mahdollisia lisätartuntojakin. Kun rokotussuoja meillä sitten alkaa olla jo yli 70 prosenttia, niin sairastuneiden sairastuvuuden vakavuus on jotain aivan muuta kuin se on ollut tätä ennen.

Ja oikeastaan, vaikka se ei nyt ihan suoranaisesti tähän esitykseen liity, niin haluaisin kuulla ministeri Kiurulta: Onhan hallituksella nyt aivan selkeä Suomen avaamissuunnitel-ma syksyille? Onhan se olemassa, ettei vain käy niin, että syksyllä saamme täällä kuulla en-simmäisellä kyselytunnilla, että ”se on meillä tekeillä, ja me ymmärrämme, että sitä tarvi-taan”, vaan onko se ihan oikeasti tulossa ja ollaanko Suomi avaamassa? Tästä varmasti oli-si hyvä saada tietoa, ja, puhemies, tämä ei ole mikään syytös, tämä on harras toive. — Kii-toksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, Ari, olkaa hyvä.

12.21 Ari Koponen ps: Puhemies! Hallitus ehdottaa, että lokakuun puoliväliin saakka Suomeen saapuvilla henkilöillä tulisi olla mukanaan todistus rokotussarjasta, ennakotes-tistä tai sairastetusta taudista. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen koronatestaukseen ja tartun-nanjäljitykseen on Suomessa hyvin rajallinen, ja ehdotetuilla muutoksilla pystyttäisiin siir-tämään testaus- ja todistuspainetta lähtömaihin.

Mielestäni — ja aivan kuten edustaja Laukkanenkin viimeksi sanoi — tämä esitys tulee vuoden myöhässä, mutta parempi nyt kuin ei milloinkaan. On tärkeää päästä avaamaan tur-vallisesti niin lento- kuin raideliikennettäkin.

Suomen matkailuyritysten elpyminen riippuu oleellisesti linjauksista ja maahantulon sujuvuudesta. Matkailukysynnän voimakas kasvu syntyy ensisijaisesti Suomeen saapuvis-ta ulkomaalaisista matkailijoista. Matkailuala tuo työtä ja toimeentuloa eri puolille Suo-meä, myös alue- ja kuntakeskusten ulkopuolelle. Talvikauden 21—22 ennakkovarausten osalta tilanne näyttää matkailuyrityksille toistaiseksi matkailuelinkeinon kannalta hyvältä, mutta ennakkovarausten toteutuminen liikevaihdoksi on kiinni Suomen matkustusrajoit-teiden keventämisestä. Kesän 21 myynti erityisesti ulkomaalaisten matkanjärjestäjien kautta Suomeen on jo pitkälti menetetty.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, että todistuksen edellyttämisestä tullaan viestimään sel-keästi ja kattavasti. Kuntien, THL:n, viranomaisten ja eri liikennöitsijöiden tulee kehittää viestintää niin, että ohjeistus todella tavoittaa Suomeen saapuvat henkilöt.

Viimeisenä haluan vielä mainita, että vaikka ehdotus tulee kasvattamaan kuntien ja val-tion kustannuksia tarkastuksen, testauksen, toiminnan, suunnittelun ja valvonnan vuoksi, tuo matkustamisen vapauttaminen käytetyt eurot nopeasti takaisin lisääntyvänä turismina ja kulutuksena.

Ja ehkä ihan loppuun haluaisin ministeri Kiurulta kysyä koronakoirista. Niistä oli aluksi puhetta, mutta nyt se puhe on hiljentynyt, vaikka ihan hyviä tuloksiakin ollaan saatu. Ne ei-vät tulisi korvaamaan nykyisiä testausmenetelmiä vaan tukemaan niitä. Missä tämän asian kanssa mennään?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Tanus, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

12.24 Sari Tanus kd: Arvoisa herra puhemies! Koko korona-ajan meidän rajat ovat olleet yksi keskeinen haaste alkuaan, että saatiin rajoja kiinni, ja peräänkuulutettiin testauksia rajoille, jotta todellakaan uusia koronavirustartuntoja Suomeen ei rajojen kautta tulisi. No, onneksi olemme nyt huomattavasti paremmassa tilanteessa ja toivon mukaan edelleenkin parempaan menossa, mutta nuo muuntovirukset ovat kyllä suuri riski, ja niiden olemassaolo ja niiden mahdollinen maahantulo täytyy huomioida tarkasti ja pyrkiä tekemään kaikki mahdollinen, jottei uusia muuntoviruksia, uusia tartuntoja Suomeen leviäisi, ja tietysti samanaikaisesti pyrkiä toimimaan kotimaassa rajojen sisällä sillä tavalla, että täällä emme tartuntoja levitä emmekä vahingossakaan itse niitä saisi.

Samaan aikaan, kun keskustelimme uusista virusmuunnoksista ja tilanteesta, on tietysti tärkeää, että vapautamme mahdollisimman paljon niin elinkeinoelämää kuin myös rajoja ja rajaliikennettä, mutta tietysti kaikki tämä täytyy tehdä terveysturvallisesti pitkällä tähtäimellä — alleviivaan sitä moneen kertaan: tehdä terveysturvallisesti. Myös nämä testaukset on saatava toimimaan joustavasti ja helposti, ja tässä vaiheessa kysyisinkin ministeriltä, missähän viipyvät ne puhallustestit. Meillä oli jo syksyllä ne esittelyssä, ja televisiossakin tuli näytettä puhallustestistä, missä käytännössä saadaan vastaus samanaikaisesti. Kätevä, nopea ja edullinen testi, ja jos ajattelemme noita satamia tai vaikka lentokenttää ja suuria turisti- tai matkustajamääriä, niin se olisi erittäin tarpeellinen ja käytännöllinen apu tässä vaiheessa.

Todella, niin kuin tässä on tullut esiin, haasteita tässä esityksessä on, ja ihmettelen kyllä myös, niin kuin edustaja Zyskowicz, tätä liikenteenharjoittajien tilannetta. Eikö pitäisi miettiä ja suunnitella mahdollisimman joustavasti nämä tilanteet siis jo ennen rajalle tuloa, toisin sanoen niin, että myös liikenteenharjoittajat voisivat tarkistaa nuo covid-todistukset? Näin ollen itse kyllä toivon, että siellä valiokunnassa kävisitte tarkasti tämän esityksen läpi ja myös sillä tavalla, että puntaroisitte, mitä keinoja, mitä toimenpiteitä tarvitaan, jotta käytännössä toimet rajoilla, olipa sitten kyse satamista tai lentokentistä, tapahtuisivat mahdollisimman nopeasti ja joustavasti ja myös sillä tavalla, että terveydenhuoltohenkilökuntaa, josta muutoinkin on puute, mahdollisimman vähän enää tähän palveluun tai velvoitteeseen sidottaisiin. Tässäkin suhteessa mietin kyllä, joko nuo puhallustestit viimein saadaan Suomeenkin käyttöön. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Edustaja Kinnunen poissa. — Edustaja Multala, olkaa hyvä.

12.27 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Kyseessä on esitys, jolla pyritään sääntelemään sitä, millä tavalla Suomeen tässä covid-19-pandemian aikana pääsee ja mitä edellytyksiä pitää täyttää, jotta voi Suomeen tulla. Kiitos siitä hallitukselle, että viimein saimme tämän esityksen tänne eduskuntaan, ja se on jo parhaillaan valiokunnissa käsittelyssä. Toki, kuten täällä moni edustaja on todennut, tässä kesti luvattoman kauan.

Arvoisa puhemies! Matkustamisen elpyminen on koko Suomelle tärkeää, ja siksi olisi ollut tärkeää, että olisi voitu pikaisesti jo aiemmin määritellä uudet linjat. Tämä laki voisi nyt esitysluonnoksen mukaan olla voimassa aikaisintaan heinäkuussa tai myöhemmin, kun eduskunta on saanut sen kunnolla käsiteltyä.

Lähtökohtana tulee tietysti olla terveysturvallinen matkustaminen, siitä varmasti kaikki ovat samaa mieltä. Siksi yleiseurooppalaisena linjana on, että terveystarkastus tehdään lähitömaassa. Ennen kuin tämä laki tuli eduskuntaan, Vantaan kaupunki, Finavia, Helsingin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

kaupunki — muistaakseni Finnair oli mukana ja lentokentän terveysturvallisuudesta vastaava Eero Hirvensalo asiantuntijana, myös HUS oli mukana työssä — tekivät yhdessä ehdotuksen siitä, miten tämä matkustamisen terveysturvallisuus varmistettaisiin erityisesti lentoasemalla. Sen lähtökohta oli se, että todistus, jota tässä nyt vaaditaan, eli todistus sairastetusta taudista tai rokotussarjasta tai negatiivisesta testistä tarkastettaisiin ennen saapumista maahan eli käytännössä ennen astumista lentokoneeseen, laivaan tai niin edelleen. Tällöin voitaisiin varmistua siitä, että myös matkustettaessa ollaan terveitä, tai ainakin se olisi huomattavasti todennäköisempää.

Arvoisa puhemies! Vetoan voimakkaasti nyt erityisesti sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja Loheen ja koko valiokuntaan ja toivon, että kuuntelette asiantuntijoita huolella ja teette tähän esitykseen ne tarvittavat muutokset, jotta tämän esityksen tavoitteet toteutuvat.

Arvoisa puhemies! Tähän esitykseen liittyy tämän esityksen sisältämän ehdon ongelma eli se, että todistukset katsotaan täällä Suomessa. Se tarkoittaa mittavia henkilöstöresursseja. Esimerkiksi Helsinki-Vantaan lentokentällä, jos ajatellaan normaalitilannetta, on 60 000 matkustajaa vuorokaudessa. Tietenkään kaikkien todistusta ei silloin tarvitse katsoa, mutta tämäkin jää hieman epäselväksi. Joka tapauksessa, jos kaikilta olisi katsottava todistus, se käytännössä vaatisi tuhansia terveydenhuollon ammattilaisia lentoasemalle töihin.

Arvoisa puhemies! Jokainen meistä varmasti ymmärtää, että yhdelläkään isollakaan kaupungilla ei ole tällaista määrää henkilöstöä irrotettavaksi varsinkaan, kun meillä on kasvava hoitovelka ja myös testaus edelleen voimakkaasti käytössä.

Arvoisa puhemies! Jos ei voida muuttaa sitä, että todistus katsottaisiin ennen lentokoneeseen tai laivaan astumista, vähintään tulisi löystyttää sitä vaatimusta, ketkä sen todistuksen voivat täällä katsoa. Tällä hetkellä siinä oli tiettyä joustavuutta, että voi olla muikin henkilö kuin terveydenhuollon ammattilainen, mutta se silti tarkoittaa käytännössä vaikkapa lentoaseman osalta Vantaan kaupungin henkilöstöä, jota sitäkään ei ole kaikkiin näihin tehtäviin osoittaa.

Arvoisa puhemies! Tämä toisen testin vaatimus, josta jo ministerikin avauspuheenvuorossaan puhui, on myös siinä mielessä kiinnostava, että tällä hetkellä — ymmärsin, että Yle juuri viime viikolla uutisoi — sairaalahoidossa ja tehohoidossa olevat henkilöt ovat sellaisia henkilöitä, jotka olisivat jo olleet rokotusvuorossa ja ovat siis jättäneet rokotuksen ottamatta ja ovat silloin saaneet tämän vakavamman tautimuodon. Jos näin on, voidaanko kuitenkin katsoa, että meillä on rokotuskattavuus niin korkealla tasolla, että Suomessa laajamittaisen epidemian leviäminen tai virusmuunnosten leviäminen ei olisi suuri riski? Arvoisa puhemies, luotan siihen, että valiokuntakin arvioi tämän.

Vielä lopuksi: Tästä esityksestä puuttuu valitettavasti riskiarvio. Toivottavasti se ei nouse nyt liian suureksi ongelmaksi, ja toivottavasti sitä voidaan käsittelyn aikana vielä täydentää.

Arvoisa puhemies! Todella vetoan vielä valiokuntaan, että katsotte koko tämän esityksen läpi huolella ja varmistatte sen, että Suomessa siirrytään noudattamaan yleiseurooppalaista linjaa matkustamisessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

12.32 **Markus Lohi kesk:** Arvoisa puhemies! Suomi on onnistunut koronapandemian hallinnassa ihmisten terveyden suojelemisen näkökulmasta erittäin hyvin, ja se näkyy siinä, että kokonaisuutena meidän bruttokansantuote ei ole romahtanut samalla tavalla kuin pelkäsimme.

No, meillä on kuitenkin olemassa eräitä toimialoja, jotka ovat tämän kuluneen vuoden aikana olleet, voi sanoa, taloudellisessa ja henkisessä ahdingossa. Yksi niistä on matkailutoimiala, ja lisäksi ovat ravintola- ja tapahtumatoimiala — nämä kolme erityisesti — ja voi sanoa, että matkailualalla erityisesti ne, jotka toimivat kansainvälisen matkailun parissa, ovat edelleenkin aivan järkyttävässä tilanteessa. Siksi, kuten täällä edustaja Laukkanenkin totesi, tätä esitystä on odotettu pitkään, ja täytyy sanoa, että liian pitkään.

Nyt lausuntokierroksella ollut esitys on mielestäni erittäin hyvin parantunut. Hallituksen esitykseen on tehty tärkeitä, olennaisia korjauksia, mutta totta kai meidän pitää valiokuntakäsittelyssä huolellisesti tätä käsitellä. Tulemme suorittamaan laajan kuulemisen ja myös varmistamaan sen, että käytännössä täällä tätä pystyttäisiin noudattamaan ja soveltamaan.

Kysymys on paitsi siitä, että me kykenisimme jollakin tavalla palauttamaan matkailuelinkeinon Suomeen — se on valtavan tärkeä meidän työllisyydenkin näkökulmasta, on kysymys tuhansista matkailun työpaikoista — mutta kysymys on myös siitä, miten me varmistamme, että Finnair, meidän kansainvälinen lentoyhtiö, pystyy jollakin tasolla palautumaan sille tasolle, millä se on ollut. Tässä ei ole kysymys pelkästään matkustamisesta, vaan kysymys on huoltovarmuudesta ja kysymys on siitä, miten Suomen kansainvälistä kauppaa pystytään tulevaisuudessa harjoittamaan. Tämä on myös, jos ajatellaan meidän huoltovarmuuden ja elinkeinoelämän kasvun kannalta, valtavan tärkeää, aivan kohtalokkaan tärkeä kysymys, ja sen takia tämä pitää varmistaa. Ja voitte luottaa siihen, että valiokunta tulee kyllä erittäin perusteellisesti selvittämään tätä kysymystä, mutta samalla tietenkin tunnemme sen aikataulupaineen ja teemme parhaamme, että ennen kuin eduskunta jää kesälomalle, tämä olisi täällä salissa käsiteltävänä. Tämä on meidän kaikkien velvollisuus.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Lindén, olkaa hyvä.

12.35 **Aki Lindén sd:** Arvoisa herra puhemies! Kuten edustajakollega, valiokunnan puheenjohtaja Lohi äsken edellä totesi, Suomen tilanne on koronan hoidossa tällä hetkellä erittäin hyvä. Meillä on useita tilastolähteitä, mutta kun nopeasti vilkaisin Helsingin Sanomien tänäaamuisen yhteenvedon, johon on koottu eräitä Euroopan maita, niin Suomen tilannehan ilmaantuvuudessa — luku oli 20 — oli niistä paras, vain Israelissa oli selvästi alhaisempi. Huolestuttavaa oli se, että esimerkiksi Isossa-Britanniassa, jonka rokotuskattavuus on suurempi kuin Suomen, ilmaantuvuusluku oli 161, joka oli sitä luokkaa, joka meillä oli maaliskuussa kaikkein korkeimmillaan.

Myös tilanne sairaaloissa on parantunut merkittävästi. Huomiotani kiinnittää kuitenkin se, että kun vuosi sitten samaan aikaan, siis kesäkuun puolellesavälissä, meillä oli tehohoidossa 2 potilasta, niin nyt meillä on 11, vaikka meillä nyt on siis rokotteet käytössä, eli nimenomaan nämä muuntovirukset ovat aiheuttaneet kuitenkin näissäkkin oloissa suurempaa sairastavuutta, ja lähirajoilla, esimerkiksi Venäjällä, on raportoitu erittäin huono tilanne.

Ongelma siis ei ole meidän oma tilanteemme, vaan ongelma on muissa maissa, ja nyt kun me kaikki haluamme avata liikennettä, meidän on tietenkin huolehdittava siitä, että teemme sen tavalla, jossa meidän oman maamme väestön terveys samalla turvataan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

Tämän laajan lakiesityksen voi tiivistää viiteen kohtaan: Suomalaiset voivat aina palata kotimaahansa. Se on aivan selvä asia. Siitä ei nyt tässä yhteydessä enempää. Sitten jos kysymys on ulkomaalaisista, niin silloin jos he ovat sairastaneet alle kuuden kuukauden sisällä koronasairauden ja siitä on sitten selkeä, luotettava todistus, he voivat saapua meidän maahamme. Seuraava tapaus on se, että he ovat saaneet koko tämän rokotussarjan, käytännössä siis kaksi rokotetta. Silloin ei ole tässä suhteessa mitään ongelmia. Jos he tulevat rajalle eikä heillä ole näyttää testitodistusta lainkaan, heidät on testattava 24 tunnin kuluessa ja sitten on tehtävä vielä toinen testi 72—120 tunnin kuluessa. Jos heillä on näyttää alle 72 tunnin ikäinen negatiivinen testitodistus, heiltä vaaditaan se toinen testi täällä kotimaassa 72—120 tunnin kuluttua.

Näillä tavoilla me pystymme varmistamaan sen, että meidän oman maamme terveys säilyy ja kuitenkin voimme merkittävästi lisätä liikennettä. Kun meillä koko Euroopassa rokotussarjan kokonaan saaminen lisääntyy kovaa vauhtia koko ajan, olemme ennusteen mukaan loppusyksystä varmasti tilanteessa, jossa matkailu on palannut lähestulkoon täysin ennalleen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mykkänen, olkaa hyvä.

12.38 Kai Mykkänen kok: Arvoisa puhemies! Suomessa koronanhoito on pääosin onnistunut vertailumaita paremmin, hyvä niin — kiitos siitä suomalaisille ja tälle salille ja myös hallituksen työlle ja virkamiehille. Sanoisin yleisesti, että semmoinen tietty riski, joka on väijäämätön tällaisissa tilanteissa, on, että jäämme sen menestyksen vangiksi. Tätä voi nyt verrata vaikka siihen, miten Nokian, matkapuhelin-Nokian, oli aikoinaan vaikeaa ottaa käyttöön uusia osuuksia ja uusia menestystekijöitä puhelimiinsa, kun oli 20 vuotta sitten keksitty voimakkaasti menestynyt resepti — silloin aina voittajan on vaikea muuttaa toimintaansa. Ja tässä, vaikkakin aika eri kontekstissa, on nyt vähän sama vaara, että kun olemme menestyneet erittäin hyvin, niin meidän on ehkä vaikeampi huomata, jos toimintaympäristö muuttuu siten, että riskit ovat selvästi pienemmät kuin puoli vuotta sitten. Nyt kun on rokotteita ja nyt kun on opittu rajoittamaan vähemmän haittaavilla tavoilla taudin ikään kuin vakavia vaikutuksia, niin silloin meidän täytyy koko ajan muistaa, että jos tasapaino muuttuu niin, että nämä meidän rajoitteemme alkavatkin aiheuttaa enemmän kärsimystä, enemmän syrjäytymistä, enemmän ongelmia työttömyyden kautta, niin on mahdollista, että me alamme ikään kuin haitata itseämme sillä, että teemme voimakkaammin rajoituksia kuin meidän verrokkimaamme.

Ja mitä nyt tulee tähän hallituksen esitykseen, niin toki on hyvä, että se on viimein täällä salissa, ja on tärkeää, että eduskunta lain säätää ennen kuin jäämme kesätauolle, mutta tässä kohtaa se riski menestyksen vangiksi jäämisestä koskee tietysti erityisesti merkittävää määrää suomalaisia matkailun ja palvelualan työpaikkoja mutta myös — aivan kuten valiokunnan puheenjohtaja Lohi täällä hyvin totesi — Finnairin strategista asemaa pitkälläkin aikavälillä, mikä perustuu siihen, että me nopeasti otamme kilpailukyyn takaisin Aasian ja Euroopan välisessä ja Amerikan ja Euroopan välisessä liikenteessä. Nyt senkin osalta on riski, että jos tänne Suomeen saapuva liikenne ei pysty normaalisti palautumaan verrattuna kilpailijamaihin, niin silloin koko tämän kuvion rakentaminen kilpailukykyiseksi vaarantuu ja sillä voi olla pitkäaikaisia vaikutuksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

Silloin huomio tietysti näissä yksityiskohdissa kiinnittyy erityisesti tähän toisen testin vaatimiseen tilanteeseen, jossa henkilölle on lähtömaassa tehty yksi negatiivinen testi alle 72 tuntia ennen Suomeen tuloa. Tältä osin itselleni jäi käsitys, että myös THL:n lausunto on sen kaltainen, että se antaa ymmärtää, että tästä voitaisiin luopua heidän mielestään nopeammin kuin mitä hallitus tässä esittää: lokakuun puoleenväliin asti tätä toista Suomessa tehtävää testiä edellytettäisiin. Ja toivottavasti erityisesti tältä osin sosiaali- ja terveysvaliokunta tämän asian käsittelee tasapainoisesti ja ennakkoluulottomasti eikä juutu siihen, sillä hallituksen esitys nyt tältä osin on poikkeava siitä, mitä suurin osa EU-maista tekee, ja saattaa aiheuttaa liikaa haittoja matkailullemme suhteessa siihen hyötyyn, joka sitten terveysturvallisuudessa enää tämän ohi muulla lailla saadaan.

Toinen puoli on se, mihin erityisesti edustaja Zyskowicz kiinnitti huomiota, että tarvitseeko meidän ylläpitää sellaista mahdollisuutta, että ihminen tulee ilman lähtömaassa otettua testiä, mikä mahdollisesti sitoo jopa tuhansia ihmisiä Suomessa satamissa ja lentoasemilla täällä tehtävään testaustoimintaan, kun tämä hoitohenkilöstöresurssi voisi varmasti olla olennaisemmassa käytössä, ja miksi emme voisi edellyttää sitä, että ihmisillä on koronatodistuksen osana se testitodistus, että on tämä testi tehty, jolloin voisimme käyttää muun henkilöstön järkevämmin. Tältä osin esitän, että tämä lähetettäisiin lausunnolle myös liikenne- ja viestintävaliokuntaan, koska tämä satamien ja lentoaseman tilanne on kriittinen koko tämän lain toimeenpanon kannalta.

Mutta, arvoisa puhemies, yleisesti todella vetoan myöskin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, että tässä asiassa — lausuntovaliokuntien toivottavasti tehdessä työnsä omasta näkökulmastaan hyvin — osoitetaan ennakkoluulottomuutta ja pystytään vielä muokkaamaan tätä lakia niin, että meillä todella syksy on paitsi terveysturvallinen myöskin meidän matkailumme elpymisen ja Finnairin selviämisen kannalta järkevästi rakennettu. Tässä myydään käytännössä jo ensi vuoden kevättä, erityisesti Lapin osalta, ja jos meillä on siinä selvästi mutkikkaampi säännöstö kuin useimmilla kilpailijamailla, niin sillä väijäämättä on vaikutusta siihen, miten suomalaiset saavat töitä ja kuinka paljon täällä on niitä koronan pitkäaikaisia vaikutuksia sitten meidän korjattavanamme.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt tälle keskustelulle etukäteen varattu 45 minuuttia on päättymässä. Annan ministeri Kiurulle 3 minuuttia. Sen jälkeen tämän asian käsittely keskeytetään.

12.43 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru: Arvoisa puhemies! 3 minuutissa on vaikeaa ihan kaikkiin näihin kysymyksiin saada vastattua, mutta yritän mahdollisimman nopeasti.

Ensinnäkin täällä kysyttiin siitä, miten ylipäätään perustuslakivaliokunnan edellytykset ovat mahdollisesti sitten johtaneet siihen, että tätä päätösvaltaa näiden muiden toimijoiden näkökulmasta ei saataisi tässä lakiehdotuksessa säädettyä. Nimittäin viime lokakuussa käytiin laaja keskustelu siitä, olisiko liikennepalveluiden tarjoajille ja toimijoille voitu tätä ennakkotarkastustehtävää säätää. Tältä osin nimenomaan perustuslakivaliokunta on ottanut tähän asiaan kantaa aikaisemmin, ja käytännössä kysymys on siis nimenomaan siitä, onko perustuslaillisesti mahdollista tällaista toimivaltaa osoittaa näille liikennepalvelutoimijoille. Tässä suhteessa asiaa tutkittiin, ja yhdyn kyllä siihen samaan arvioon tästä asiasta kuin esimerkiksi tässä salissa edustaja Zyskowicz. Jälleen olemme siinä tilanteessa, että emme ole kovin eri mieltä tästä asiasta, mutta tässä kokoonpanossa, kun eri ministeriöiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

kanssa tätä on valmisteltu, valitettavasti en pystynyt esittämään sitä, että tämä velvollisuus olisi tullut, nimenomaan näiden perusoikeuksien näkökulmasta, laajemmin liikennepalveluyrittäjien ja liikennepalvelutarjoajien velvollisuudeksi.

Sen sijaan siihen, voidaanko näiden muiden ministeriöiden osalta tätä tehtäväkenttää laajentaa: Näin on nimenomaan tehty. Ja tässä tapauksessa myöskin on otettu huomioon se, että siellä 89 §:ssä säädetään nimenomaan virka-avun antamisesta, ja näin sitten poliisilla ja Tullilla on virka-aputehtävän suorittamiseksi oikeus muun muassa tarkastaa henkilöllisyys ja henkilön esittämän 16 §:n a-kohdan tarkoitetun todistuksen sisältö ja ottaa tarkastettava asiakirja haltuunsa tarkastusta varten, eli se on siellä mukana.

Tässä keskusteltiin myöskin hyvin runsaasti siitä, olisiko mahdollisuus vähentää terveysturvallisuustoimijoiden painetta. Olen samaa mieltä siinäkin, että meidän pitäisi saada täältä rajoilta mahdollisimman paljon virtaa pois siitä käytännössä tehtävästä työstä, jotta se sitten siirrettäisiin jo sinne lähtömaiden arvioitavaksi, niin että ihmisellä olisi aina tullessaan todistus tai rokotetodistus. Ja nyt näin nimenomaan on tehty tuolla ministeri Ohi-salon puolella, eli huomasi varmasti torstaina nämä rajapäätökset, jotka lähtevät hake-maan nimenomaan sitä seuraavaa steppiä matkustajavirtojen kasvattamiseen siitä näkökul-masta, että sieltä tulee paljon näitä todistuksellisia. Se näkyi muutoin jo viikonloppuna täs-sä meidän rajaliikenteessä, että ihmisillä on hyvin paljon tänä päivänä näitä todistuksia.

Olisiko voitu vapauttaa kokonaan? Tässäkin on valitettavasti niitä lukkoja, joista ollaan aikaisemminkin puhuttu.

Tässä oli paljon hyviä kysymyksiä, mutta valitettavasti nyt en ehdi enempää, mutta voi-daan tässä salissa vielä puhua.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kauma lyhyesti vielä.

12.46 **Pia Kauma kok:** Arvoisa puhemies! Edustaja Mykkänen esitti äskeisessä puheen-vuorossaan, että tämä asia lähetettäisiin myöskin liikenne- ja viestintävaliokunnalle, ja se liittyy juurikin tähän liikennepalvelujen tarjoajien mahdollisuuteen tarkastaa nämä todis-tukset jo lähtömaassa.

Arvoisa puhemies! Kannatan tätä edustaja Mykkäsen esitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Nyt keskustelu ja asian käsitte-ly keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 12.47.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 18.34.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 4 käsittelyä. — Keskustelu, edustaja Löfström.

18.34 **Mats Löfström r:** Ärade fru talman! Det här lagförslaget kan i värsta fall i prakti-ken betyda en kraftig skärpning av gränsrestriktionerna för Åland. Det är något jag och vi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

på Åland ser som helt omotiverat, och vi skulle önska att man klargjorde detta i lagförslaget så att alla som i dag har rätt att resa in i Finland och på Åland inte kommer få mer byråkrati eller krav, utan kan fortsätta resa in till Finland och till Åland precis som hittills under hela pandemin.

Under pandemin har ingen dött av covid-19 på Åland och pandemin har hela tiden varit under kontroll. Det är vi glada för, men samtidigt som vi klarat pandemin extremt bra hälsomässigt har vi drabbats väldigt hårt ekonomiskt. Om det inte finns hälsomässiga motiv att skärpa gränskontrollerna i praktiken är förslaget mycket problematiskt. Samtidigt vaccineras nu människor så fort som vi bara får mer vaccin, och situationen förbättras också i Sverige hela tiden.

Ärade talman! Några saker som bekymrar oss är följande: För det första, i dag har markägare, stugägare och personer med familjeledning rätt att resa in på Åland eller till Finland utan test. Med det här lagförslaget måste man i fortsättningen ha ett negativt test. Jag skulle vilja fråga ministern, om hon skulle vara här, vilket hon inte längre är, om det är möjligt att fortsättningsvis få de här grupperna undantagna. Alla har inte hunnit få två doser vaccin ännu, och det här lagförslaget kommer nu med extremt kort framförhållning, precis innan riksdagens sommarpaus.

För det andra: Hur är det tänkt att man på Åland i praktiken ska ordna med dessa kontroller då de inre gränskontrollerna avslutas? Hittills har det varit Gränsbevakningsväsendet som skött det, men hur kommer det i praktiken att bli i fortsättningen på Åland ifall de lokala hälsovårdsmyndigheterna inte har resurser? Ålands landskapsregering har upprepade gånger ställt den här frågan till social- och hälsovårdsministeriet utan att få några svar på de här frågorna.

För det tredje: Hur ska man trygga testningskapaciteten på Åland? För tillfället är testkapaciteten ungefär 120 test per dygn. Det kan maximalt bli ungefär 200–300 test per dygn, men det kommer inte räcka då det kan komma 1 000 inresande per dygn och vissa ska testas två gånger. Hur är det då tänkt att detta ska tryggas i praktiken? Vad händer om resurserna inte finns för att uppfylla lagen i praktiken?

För det fjärde: Fritidsbåtar är i dag undantagna av den enkla anledningen att det i praktiken inte går att kolla dem. Med detta lagförslag inkluderas de, men hur är det tänkt att de ska kontrolleras i praktiken? Bara på Åland finns ett tiotal gästhamnar. Även om gränsbevakningen skulle kolla alla båtar, vilket man inte ens har resurser till, så skulle det kräva så mycket [Puhemies koputtaa] resurser att det är bort från annat.

Puhemies Anu Vehviläinen: Yhteenveto. [Mats Löfström: Minä jatkan puheenvuoroa!] — No niin, olkaa hyvä. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Kiitos, arvoisa puhemies! För det femte, ärade fru talman: Vad kommer hända med de så kallade gröna länderna, de som har en incidens under 25? Är det tänkt att lagen också ska gälla för de länderna som i dag är gröna, såsom exempelvis Island? Estland är också snart nere i 25, och det skulle vara bra att de länderna då kunde öppna utan hälsokontroller, precis som under förra sommaren, eftersom hälsokontrollerna blir så tungrodda. EU säger också att gränsen borde vara 75, inte 25. Ur det perspektivet är 25 fortsättningsvis lågt.

Ärade fru talman! Avslutningsvis: Det är viktigt att hitta rätt proportioner, och jag hoppas att social- och hälsovårdsutskottet granskar lagförslaget noggrant och är redo att hitta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2021 vp

fungerande lösningar som gör att saker också funkar i praktiken och blir proportionerliga.
— Tack.

Puhemies Anu Vehviläinen: Yhteenvedo.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Sarkomaa poissa, edustaja Keto-Huovinen poissa, edustaja Multala poissa, edustaja Kauma poissa. — Edustaja Kinnunen.

18.42 **Mikko Kinnunen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta on tarpeellinen. Pandemian väistyessä meidän on päästävä mukaan maailman avautumiseen. Vaikka terveyttä on edelleen suojeltava, emme voi pitkällä juoksulla jatkaa ainakaan muita maita tiukempaa matkustamisen linjaa.

Matkailuala on ollut hätää kärsimässä jo pidemmän aikaa. Se tarvitsee nyt selkeän näkymän siitä, miten jälleenrakennus saadaan käyntiin ja miten matkustamista voidaan toteuttaa. Nyt myydään jo tulevan vuoden matkoja. Tulee voida katsoa jo kauemmaksi.

Erityisen tärkeää on avata työmatkaliikennettä. Ulkomainen työvoima, myös kausityövoima, on meille erittäin tarpeellista. Olemme monella alalla riippuvaisia ulkomaisesta osaamisesta.

Arvoisa puhemies! Matkailun tehokas normalisointi läheisiin rajanaapureihimme Ruotsiin ja Viroon on tehtävä mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman pian. Ruotsin ja Viron tilanteet ovat toki keskenään erilaiset. Rajoitukset ovat jo höllentyneet joiltakin kohdin Viron kohdalla, sillä siellä tautitilanne on Suomen tavoin parantunut ja alkaa kokonaisuutena olla hallinnassa. Työmatkaliikenteen ohella myös lähinaapurimatkailun tulee voida avautua, mutta ennen kaikkea nyt on tärkeää saada käyntiin työmatkaliikenne tehokkaalla tavalla. Ihmisten on päästävä tapaamaan perheitään, kuten Viron pääministeri Kaja Kallas on toivonut. Tiukat säännökset eivät ainakaan tartuntalukujen valossa ja rokotusten edetessä ole enää Viron osalta perusteltuja.

Toivon, että matkailu saadaan naapurimaiden kanssa mahdollisimman pian kokonaisuudessaan sujuvaksi. Toivon myös, että kanssakäymisemme näiden läheisten naapurien kanssa saadaan palautettua mahdollisimman ennalleen suurten haasteiden jälkeen. Se on meidän kaikkien etu.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.